

GEONIEUWS

MINERALOGISCHE KRING VAN ANTWERPEN

TENTOONSTELLING TE GENTBRUGGE

Onze sympatieke Gentse leden, de families Mornie en Israel hielden te Gentbrugge een tentoonstelling van mineralen uit eigen verzameling. (zie ook Geonieuws 7/75). Verschillende van onze leden hebben de tentoonstelling gezien. Ze waren alle verrast door de hoge kwaliteit van de tentoongestelde mineralen en de zeer goede presentatie. Zowel buitenstaanders als "experten" kwamen aan hun trekken. De tentoonstelling was systematisch geklasseerd (wat wij ten zeerste apprecieerden) en geen enkel mineraal viel kwalitatief uit de toon. Blikvangers waren er genoeg; speciaal (om er maar enkele te noemen) vielen op: cuprosklodowskiet, plancheiet, shattuckiet (in xx !), cumengiet, hessiet, sylvaniet alsmede prachteksemplaren van Trepça. Kortom, een dikke proficiat !

A.V.h.

EEN TIP VOOR ALLEN !

Tijdens een recent familiebezoek te Delft kregen we een tip over een indrukwekkende verzameling mineralen, gesteenten en fossielen; nl. deze van het "Mineralogisch-Geologisch-Museum" afdeling mijnbouwkunde van de Technische Hogeschool Delft, gelegen in de Mijnbouwstraat 20, Delft. We durven dan ook alle medeleden en het bestuur een bezoek aan deze collectie ten zeerste aanbevelen. De grote volledigheid v.d. collecties is bereikt door meer dan een eeuw doelgericht verzamelen. De collecties werden behalve door aankoop, ruil en schenking, verkregen door praktisch werk en excursies. Slechts een klein deel is in vitrines uitgesteld, de rest zit in schuiven daaronder, doch wat in die vitrines te zien is, is reeds zoveel dat het moeilijk is om dit tijdens een enkel bezoek te verwerken. De uitstelling is zeer overzichtelijk: een eerste deel omvat de gesteenten, een tweede

de systematische opstelling van de mineralen waartussen in de middengang pronkstukken als blikvangers, verder een groep uraniummineralen, een groep fluorescerende mineralen. Er zijn ook kasten met delfstoffen ingedeeld volgens de diverse vindplaatsen. Zeer belangrijk is ook de verzameling meteorieten en tektieten (vooral van de Billitonieten is er een indrukwekkende hoeveelheid aanwezig).

Ook de liefhebbers van fossielen zullen er hun gading vinden. Men treft er een hele reeks van de microfossielen zoals: foraminiferen, ostracoden, bryozoën, e.d. maar ook voorbeelden van gewervelde dieren (zoogdieren, kruipdieren en vissen). Speciale vermelding verdient ook de complete schedel van de Triceratops cf. brevicornus Hatcher (2m. lang en 1,65 m. breed). Het exemplaar is door zijn volledigheid een bijzonder zeldzaam fossiel uit het Boven Krijt van Noord Amerika.

Het museum is op werkdagen vrij-toegankelijk doch we vernamen van de konservator dat op aanvraag, men er ook de zaterdagvoormiddag terecht kan maar dan in groep.

J. en G. Taevernier

WIE HET KLEINE NIET EERT....

In het verhaaltje over nieuwe kwikmineralen dat ik een tijdje geleden schreef, zijn een paar kleintjes over het hoofd gezien. Dat is natuurlijk niet goed te praten, zelfs niet met het spreekwoord achter de hand, en daarom volgt hier nog de aanvulling. Ik dank Dr. Zdenek Trdlička, die mij op de ommissie attent maakte, en Dr. Louis J. Cabri, die mij het betreffende artikel toestuurde.

Het gaat dan ook om het mineraal temagamiet, Pd_3HgTe_3 , dat als kleine insluitels voorkomt in chalcopyriet uit de Temagami Deposit, Ontario, Canada (tot 1968 heette dit "Timagami Deposit". Timagami is een woord uit de taal van de Ojibway Indianen en het betekent: helder, diep water).

Temagamiet is geassocieerd met merenskyiet (PdTe_2) en/of stuetziet ($\text{Ag}_{5-x}\text{Te}_3$) en/of hessiet (Ag_2Te). De Temagami Mining Company, Ltd., had ooit een hoeveelheid kopererts (chalcopyriet)

aan het Royal Museum in Ontario geschonken, waarin het temagamiet in 1973 ertsmicroscopisch aangetoond werd. Het heeft een lichtere kleur dan chalcopryiet, en men neemt aan dat het rhombisch is, maar de röntgenopnamen laten twijfels toe. De samenstelling werd bepaald met behulp van de "electron microprobe" (electronen microsonde), een techniek waardoor het mogelijk is om zeer geringe hoeveelheden van een anorganische verbinding op hun metaalgehalte te analyseren zonder dat de verbinding behoeft te worden ontleed. Daarna is het temagamiet ook synthetisch bereid, en aan dit synthetische materiaal werd o.a. vastgesteld dat het bij ongeveer 500°C kwikdampen afgeeft en bij 570°C ontleedt in PdTe + Hg.

Er zijn in totaal achttien korrels (insluitsels) van temagamiet onderzocht; de grootste was ongeveer 115 x 30 micron (1 micron = 10^{-3} mm). Het zijn dus echte "kleintjes".

Er is gesuggereerd dat het temagamiet reeds in 1966 te Rustenburg, Zuid-Afrika, werd ontdekt; maar de juistheid hiervan kon nog niet worden geverifieerd.

Tijdens het onderzoek werd één korrel gevonden van een iets afwijkende kleur; er kon niet veel meer op gedaan worden dan een kwalitatieve analyse en daaruit bleek dat het een Pd-Hg-Ag-Te verbinding is. Er is uiteraard veel meer onderzoek, en dus meer materiaal, nodig, alsvorens deze verbinding als mineraal kan worden beschreven.

L.Wals

VRAAG & AANBOD

A: alfa- en beta kwarts xx, cristobaliet micro xx in obsidiaan, anataas, brookiet.

V: Cu, Ni, Co-mineralen, sulfiden en systematische mineralen.
Ludo Van Goethem, Liersesteenweg 145, B2510 Mortsel.

GEODE 75

Zendt uw bijdragen voor GEODE 75 naar:
H.Dillen, Ripstraat 108, 2780 St.Gilles-Waas

VERGADERINGEN

- JEUGDAFDELING 8-11

Deze maand gaat het over "op-zicht-identificatie van mineralen". Welke uiterlijke kenmerken zijn het meest betrouwbaar om een mineraal te identificeren? In hoeverre kan men een mineraal op zicht identificeren? Zijn er eenvoudige hulpmiddelen? Welk handboek is het best geschikt voor de beginner? Op deze en andere vragen krijgt u op deze vergadering wellicht een antwoord.

Deze maand is er voor iedereen een gratis specimen chrysocola.

DIDACTISCHE VERGADERING 14-11

Groepsbespreking. Deze maand zullen we de groep van de elementen bespreken. Iedereen die specimens uit deze kleine mineralengroep heeft wordt verzocht ze mee te brengen.

CLUBBIBLIOTHEEK

Vanaf dit jaar zijn we geabonneerd op "Mineralogical Abstracts". Dit is een lijst van de meest recente publicaties op gebied van mineralogie en aanverwanten. Van elk artikel is een korte samenvatting (abstract) gegeven.

Jaarlijks zijn er vier nummers plus een index met namen van auteurs en trefwoorden.

Voor wie zich aan een bepaald mineralogisch onderwerp interesseert en de huidige ontwikkeling van de mineralogie wil volgen, is het nuttig te weten wat er de laatste tijd aan publicaties verschijnt.

Mineralogical Abstracts zijn ter inzage op de didactische vergaderingen.